

Az iskola fontosabb, mint az autózás

A Levegő Munkacsoport álláspontja a 2009. évi állami költségvetési törvényjavaslatról és az IMF-hitelről

A 2009. évi költségvetési törvényjavaslat (illetve annak most már negyedik változata) nem felel meg az államháztartás alapvető követelményeinek, mert hiányoznak az azt alátámasztó lényeges elemzések, számítások. A helyzetet súlyosbítja, hogy a kormány a szükséges előzetes vizsgálatok és társadalmi egyeztetés nélkül tett a Nemzetközi Valutaalap (IMF) felé vállalásokat – mégpedig olyan vállalásokat¹, amelyek megalapozottsága kétséges, és nagy valószínűséggel tovább rontják a helyzetet. Így a költségvetési törvényjavaslat ütközik az államháztartási törvény és a jogalkotási törvény előírásaival.²

A kormány eddigi politikájából és mostani költségvetési törvényjavaslatban, valamint az országgyűlés előtt lévő „plafontörvényben” az – a kormány által régóta hangoztatott – elképzelés tükröződik, hogy először a gazdaságot kell megerősíteni, utána következhet az oktatás, az egészségügy és az egyéb közfeladatok ellátása. 2001 és 2007 között 25%-kal nőtt a gazdaság teljesítménye (a GDP), 2006-ban és 2007-ben mégis súlyos megszorításokat kellett elszenvednie az oktatásnak, az egészségügynek és az egyéb közfeladatoknak. Vajon a kormány szerint mikor leszünk elég gazdagok ahhoz, hogy a legfontosabbra, az emberek tudásának növelésére, képességeik fejlesztésére, egészségük javítására, erkölcsi megerősítésére a mindezt megillető összeget fordítsák? A kormány a gazdaság elsőbbségét hangsúlyozza, de vajon tud-e felmutatni egyetlen országot, ahol az oktatás, az egészségügy, a közigazgatás, az igazságszolgáltatás és egyéb közfeladatok lezüllesztése árán sikerült tartós gazdasági fellendülést elérni?

A 2009. évi költségvetési törvényjavaslat negyedik változatának számaiból kiderül, hogy a kormány ismét a régi, immár sokszorosán kudarcot vallott recepthez folyamodik. További megszorításokra számíthat a közszféra, a közszolgáltatások, miközben óriási pazarlás folyik a gazdaság minden területén a hibás adó- és támogatási politika, illetve a gyenge szabályozás következtében.

A mostani válság csupán ürügy a közszférát sújtó újabb megszorító intézkedésekre, hiszen nyilvánvaló, hogy ezek az intézkedések az elkövetkező években csak további válságokhoz vezetnek. A magyar gazdaság legsúlyosabb problémája nem a magas adóterhelés. A nyugat-európai országokban sokkal magasabbak a bérköltségek, mint nálunk, mégis sokkal versenyképesebb a gazdaságuk, mint a miénk. Véleményünk szerint ennek legfontosabb okai a következők:

1. **A lakosság nagy részének alacsony képzettsége, hiányos munkakultúrája, valamint rossz egészségi és lelki állapota.** Ezen tényezőkből ered a hazai foglalkoztatottság rendkívül alacsony szintje is.
2. **Az állami intézményrendszer gyengesége.** Az államigazgatás teljesítménye már korábban is sok kívánnivalót hagyott maga után, az elmúlt időszakban pedig – amint azt a Gazdasági és Szociális Tanács 2008. szeptember 17-i állásfog-

lalása³ is megállapította – tovább romlott. A piacgazdaság szabályszerű és korrekt működéséhez viszont bonyolult és kiterjedt állami intézményrendszerre van szükség. Miközben – a rendszerváltás során – a magántulajdon megteremtésével, az árak felszabadításával, a külföldi működőtőke beengedésével a gazdaság liberalizálása szinte egy csapásra megtörtént, az intézmények, ellenőrző és szabályozó hivatalok kialakítása hosszadalmas folyamat. Márpedig ami nélkülük létrejön, az nem a szabad piac, hanem a szabad rablás színtere. A piac önmagában – kellő ellenőrzés és szabályozás híján – nem képes az erőforrások hatékony allokációjára, a verseny hiánya monopolpozíciókat, kiszolgáltatottságot és társadalmi igazságtalanságot szül.

3. **A jogbiztonság hiánya.** Egyebek mellett az előző pontokban leírtak következtében széles körben jellemző a jogszabályok érvényesítésének, betartásának hiánya, hatalmassá nőtt a korrupció, általánossá vált az adócsalás. Ezek a jelenségek szétzilálják a bizalmat, ami egy jól működő gazdaság alapja. Rendkívüli mértékben torzítják az árakat, ami hibás döntésekhez vezet minden szinten – az állam, az önkormányzatok, a vállalkozások és az egyéni fogyasztók szintjén egyaránt. Nagymértékben megdrágítják a beruházásokat, és számos esetben olyan beruházások valósulnak meg, amelyekre nincs szükség, vagy amelyeket csak jóval később lenne érdemes megvalósítani. Nőnek az állami kiadások, magasabb adókat vetnek ki, elriadnak a befektetők, kontraszelekció alakul ki a vállalkozások között. Végső soron még inkább elbizonytalanodik az államigazgatás, ami a további korrupciós tevékenység melegágyává válik.
4. **A torz árrendszer.** Az árrendszert súlyosan torzítják az előző pontban említett jelenségek, a különböző gazdasági ágazatoknak és egyes cégeknek nyújtott állami támogatások⁴, illetve az a tény, hogy a gazdaság egyes szereplői sok esetben egyéb okok miatt sem fizetik meg az általuk okozott költségeket.⁵
5. **A K+F alacsony mértéke.** „Az elmúlt két évben megtorpant a kutatásfejlesztési kiadások GDP-arányos növekedése, Magyarország csupán az Európai Unió (EU) átlagának felét, a GDP 0,97 százalékát fordította innovációs kiadásokra 2008-ban; holott egy uniós egyezmény értelmében a tagországok kutatásfejlesztési ráfordításainak 2013-ig el kell érnie a GDP 3 százalékát” – hangsúlyozza az Országgyűlés kutatási és innovációs eseti bizottságának összefoglaló jelentése.⁶ Ez a célkitűzés nem véletlen, hiszen számos ország példája bizonyítja, hogy a K+F kiadások megfelelő növelésével jelentősen dinamizálható a gazdaság.
6. **A jövedelmek külföldre áramlása.** Magyarországon óriási a különbség a megtermelt jövedelem (GDP) és a belföldön felhasználható jövedelem (GNI) között: ez a különbség 2007-ben Magyarországon (a 2006. évi metodika szerint) 7,7 százalék volt. A többi uniós országban ez sokkal kisebb, például Szlovákiában csak 4,1 százalék. Ennek fő oka az, hogy a magyar gazdaságban rendkívül magas a külföldi tulajdonú cégek részaránya, túlzott a számukra biztosított kedvezmények mértéke, és ezek a cégek az itt megtermelt jövedelmük jelentős részét kiviszik az országból. Ez a jövedelem-kiáramlás 2007-ben már a GDP 14,7 százalékának felelt meg. (2003-ban még a GDP 6,4%-át, 2004-ben 7,6%-át, 2005-ben 7,8%-át, 2006-ban pedig 12,2%-át tette ki.) Feltűnő, hogy a jövedelem kivitele éppen a megszorítás éveiben, 2006-ban és 2007-ben ugrott meg rendkívüli mértékben, amiből egyetlen következtetés vonható le: **a megszorítások a hazai jövedelem kiáramlását szolgálják.** A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy a külföldi tulajdonú nagyvállalatok Magyarországon évi több százmilliárd forint adókedvezményben és egyéb támogatásban részesülnek, amit a hazai kis- és középvállalkozások nem kapnak meg.⁷

A kormány a megszorító intézkedések szükségességét elfogadtatta az IMF-fel, a Világbankkal és az Európai Bizottsággal, amelyek ennek alapján hagyták jóvá a magyar kormány által kért hitelt.⁸ Javasoljuk mindezen intézményeknek, hogy olvassák el a Világbank tanulmányát⁹ arról, hogy mi képezi a nemzetek vagyonát, mitől lesz gazdag egy ország. A tanulmány szerint a világ országai vagyonának 78 százalékát az eszmei tőke teszi ki, a tárgyasult (fizikai) tőke és a természeti tőke pedig csak 22 százalékát. Ezen belül a magas jövedelmű országokban az eszmei tőke aránya 82 százalékos, a közepes jövedelműekében 68 százalékos, az alacsony jövedelműekében pedig mindössze 59 százalékos. Tehát ha a gazdaságilag fejlettebb országok szintjéhez kívánunk közelíteni, akkor mindenekelőtt az eszmei tőkét kell növelni. Vajon miből áll az eszmei tőke? A Világbank tanulmánya szerint ide tartozik a munkaerő képzettsége, a jogbiztonság, az elszámoltathatóság, a politikai stabilitás, az erőszakmentesség, a hatékony kormányzati működés, a szabályozás minősége és a korrupciómentesség.

Mivel mindezen területeken igen rosszul állunk, nálunk az államnak sokkal több pénzt kellene minderre fordítania, mint más országokban. Több állami hozzájárulás nélkül ez a helyzet még tovább fog romlani, még inkább súlyosbítva a gazdasági helyzetünket is.

Nem igaz az az érv, hogy az állami kiadások a vállalkozások elől vonják el a jövedelmet. A tömegközlekedésre fordított közpénzek egyáltalán nem hasznosulnak rosszabbul, mint az autózásra költött magánpénzek, sőt, éppen ellenkezőleg. Az építőiparnak nem kedvezőtlenebb, ha iskolákat újít fel állami pénzből, mintha lakóparkokat épít magánpénzből. Sem a lakosság, sem a nemzetgazdaság nem szenved kárt, ha nem magánpénzekből építenek újabb bevásárlóközpontokat, hanem közpénzből felújítják településeink – sok helyen katasztrofális állapotban lévő – közterületeit. A vállalkozásokat összességében nem érinti hátrányosabban, hogy több adót kell fizetniük, ha ugyanakkor nagyobb a kereslet a termékeik és szolgáltatásaik iránt, mert például a tanárok és ápolónők magasabb fizetést kapnak, amiből hazai termékeket és szolgáltatásokat vásárolnak. (A példákat szinte vég nélkül folytathatnánk.¹⁰)

Megszorításokra szükség van, de másutt. Elsősorban a pazarló lakossági fogyasztást kell visszaszorítani (ilyen például a túlzott autóhasználat, valamint az eldobó csomagolás és a vegyszerek mértéktelen használata). Ezzel párhuzamosan a fenntartható fejlődést elősegítő termékek és szolgáltatások elterjesztését kell elősegíteni (az energiahatékonyság javítása, a környezetkímélő közlekedés módok fejlesztése stb.) Továbbá fel kell számolni a vállalati szférának nyújtott és a piacot rendkívül torzító támogatásokat. A pazarló, súlyosan környezetszennyező, nagy nyersanyag- és energiaigényű tevékenységeket kell fokozottabban megadóztatni, nem pedig az emberi munkát. Az előbbieknél nyújtott támogatásokat meg kell szüntetni, és fokozottan kell támogatni a humán erőforrások fejlesztését szolgáló tevékenységeket (oktatás, egészségügy stb.) Érdemi intézkedéseket kell hozni az állami intézményrendszer megerősítésére, a jogbiztonság megteremtésére, a feketegazdaság és a korrupció visszaszorítására. Meg kell akadályozni a hazai jövedelmek túlzott kiáramlását külföldre. Meg kell szüntetni a külföldi vállalkozásoknak és személyeknek nyújtott indokolatlan támogatásokat (különösen vonatkozik ez a súlyosan környezetszennyező tevékenységeket végzőkre¹¹).

Haladéktalanul le kell állítani a közvagyon további kiárusítását, így a közszolgáltatások privatizációját is.

A Levegő Munkacsoport korábban már számos konkrét javaslatot tett ilyen intézkedésekre.¹² Most már a megvalósításon a sor. Az alábbi táblázatban felsoroljuk azokat az intézkedéseket, amelyek rövid időn belül bevezethetők, és egyenként legalább évi 10 milliárd forint államháztartási többletbevétellel járnak.

Megnevezés	Államháztartási többletbevétel (milliárd Ft)	
	Minimum	Maximum
A magánnyugdíjalapok részleges államosítása ¹³	800	1000
Üzemanyagok jövedéki adója (és az ehhez kapcsolódó többlet áfabevétel) ¹⁴	80	120
A nehéz tehergépjárművek úthasználati díjának bevezetése 2009. júniusától ¹⁵	40	60
A nehéz tehergépjárművek túlsúlydíjának emelése	10	20
A személygépkocsi-használat elszámolásának szigorítása ¹⁶	150	200
Gépjármű-biztosítási adó bevezetése	200	300
Repülőjegy-adó bevezetése	20	30
Az energiaimporton képződő járadékok elvonása	40	40
A közbeszerzési törvény általános kiterjesztése a közszolgáltatásokra	50	60
Az energiaadó emelése	20	30
A bányajáradék emelése (szénhidrogének és szén)	60	66
A földvédelmi járulék emelése és kiterjesztése	40	60
Az áfa-kulcsok átrendezése	180	230
A vállalatok egyedi támogatásának racionalizálása	10	20
A társasági adókedvezmény-rendszer felülvizsgálata	90	110
Társasági adókedvezmény megadása előtt APEH általi hitelesítés	20	30
A termékdíjak emelése és kiterjesztése	10	20
Reklámok kulturális járulékának emelése	10	30
Pornográf és erőszak tartalmú művek kulturális járulékának beszedése	10	10
A nemzetgazdaság kedvezőbb szerkezete következtében keletkező többletbevétel ¹⁷	100	200
Összesen	1840	2436
GDP 2009-ben (a költségvetési törvényjavaslat szerint)	27690	27690
Összesen a GDP százalékában	6,6	8,8

Megjegyzés: Az értékek függenek a bevezetés időpontjától és az alkalmazott mértéktől is.

A többletbevételeket elsősorban az élők munkája terheinek csökkentésére javasoljuk felhasználni. Ez egyúttal jelentős könnyebbséget jelentene a közszféra részére, és így itt elkerülhetők lennének a megszorítások. A további felhasználására vonatkozóan a már említett tanulmányunkban tettünk részletes javaslatokat.

Budapest, 2008. november 11.

¹ A Pénzügyminisztérium és a Magyar Nemzeti Bank 2008. november 4-én kelt szándéknyilatkozata az IMF-hez egybekel mellett a következőket tartalmazza: „A szükséges kiigazítás a kiadási oldalra fog koncentrálni, ami összhangban áll Magyarországnak GDP-arányosan viszonylag nagyméretű állami szektora szűkítésének igényével. Konkrétabban az elsődleges (kamatköltségek nélkül számított) kormányzati kiadásokat a GDP 2 százalékpontjával fogjuk csökkenteni 2008-hoz képest. Ezt úgy érzük el, hogy (1) a közzsféra nominálbéréit végig azonos szinten tartjuk 2009-ben, (2) kiiktatjuk az összes közalkalmazott 13. havi fizetését, (3) a 13. havi nyugdíjak folyósítását 80 ezer forintban maximáljuk, illetve megszüntetjük mindazok esetében, akik korkedvezményrel [1] mentek nyugdíjba, (4) elhalasztjuk bizonyos szociális juttatások indexálását és (5) minden minisztérium kiadási keretét egyenlő arányban csökkentjük.”

[http://www1.pm.gov.hu/web/home.nsf/\(PortalArticles\)/8324673CC346C406C12574F90033BB6E](http://www1.pm.gov.hu/web/home.nsf/(PortalArticles)/8324673CC346C406C12574F90033BB6E)

² Az Állami Számvevőszék legfrissebb jelentése megállapítja: „A költségvetési törvényjavaslat részleteinek folyamatos változtatása a világ- és nemzetgazdasági realitásokat hangsúlyosan figyelembe vevő, illetve a módosult környezeti feltételekhez való kényszerű igazodást tükröz. A korábbi években sorozatosan elmulasztott költségvetési-szerkezeti megújítás elmaradásából következően jelen helyzetben – ismételten – csak a „fűnyíró elvű” szűkítés alkalmazása adódik. Az ilyen típusú megoldás nem szolgálja a stabilitás, a hosszabb távú megoldások megalapozását, ellenkezőleg, reálisan előrevetíti a visszarendeződés lehetőségét, mindezeket túl öngerjesztő módon hathat a gazdasági növekedés ellen. A közelmúlt tapasztalatai és a jelenlegi kényszerhelyzet azt bizonyítják, hogy az országnak határozott és halaszthatatlan, konszenzuson alapuló szándékot, valamint konkrét menetrendet kell felmutatnia a költségvetés kiadási/bevételi szerkezetének átalakítására, a hosszú távon fenntartható és finanszírozható állami feladatellátásra.” **Észrevétel a Magyar Köztársaság 2009 évi költségvetési törvényjavaslata javasolt módosításához** (2008. november)

[http://www.asz.hu/ASZ/ieltar.nsf/0/2D077C86F6C77957C12574F500532C8/\\$File/0836MJ000.pdf](http://www.asz.hu/ASZ/ieltar.nsf/0/2D077C86F6C77957C12574F500532C8/$File/0836MJ000.pdf)

³ **A Gazdasági és Szociális Tanács állásfoglalása Magyarország 2008–2010. évekre szóló Nemzeti Reformprogramjáról,**

http://www.mgszt.hu/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=16&Itemid=17

⁴ Az ilyen jellegű állami támogatások káros voltát az alábbi idézetekkel szemléltetjük:

„...a gyakran tapasztalt sírás ellenére a magyar állam az adófizetők pénzéből meglehetősen gálánsan osztogat. A hazai költségvetésből kifizetett támogatások ugyanis a GDP 1,57 százalékát teszik ki, az EU25 átlagának mintegy háromszorosát, de az EU10 átlagánál is 60 százalékkal nagyobb. Ismerve az ilyen jellegű nemzetközi versenytársakéhoz képest kiugróan magas. Ami ennél is fontosabb: az üzleti szférát érintő támogatások nem igazán érződnek a növekedési potenciál emelkedésében és az annyira áhított versenyképesség javulásában. Nehezen cáfolható gyanú, hogy a hazai támogatások jelentős része „kidobott pénz”, és a legjobb szándékok ellenére sem szolgálja az alapvető gazdaságpolitikai célokat, például a növekedést, a térségfejlesztést, a szakképzést stb., csupán az életképtelen vállalkozások agóniáját hosszabbítja meg.” (Hegedűs Miklós, a GKI Energiakutató és Tanácsadó Kft. ügyvezető igazgatója: **Ki hol söpörjön?** Világ gazdaság, 2008. január 23.)

<http://www.vg.hu/index.php?apps=cikk&cikk=205138>

„Kilencmilliárd forintot pazarolt el a kormány az elmúlt két évben – a szolgáltató központok támogatására. Az Ericsson volt elnöke szerint ugyanis a Magyarországra érkezett központok akkor is idejöttek volna, ha egy fillér állami támogatást se kapnak.” (**Központra pazarol az állam?** Népszabadság, 2008. február 11. <http://nol.hu/cikk/480932/>)

„... túl sok a támogatás és a pályázat. Olyanra is adnak támogatást, amire nem volna szabad. (...) Nem csak azért, mert csúnya dolog az adófizetők pénzét használni, hanem mert egy termék vagy egy szolgáltatás annál hamarabb lesz jó és kész, minél hamarabb fizet érte a valódi vevő. A valódi vevő az, aki kiveri a minőséget. Az állami osztogató nem fogja. Rossz esetben korrump, jó esetben a legjobb indulata szerint fogja megítélni, hogy jó vagy nem jó. (...) minél tovább folyik a fejlesztés támogatásból, annál később jelenik meg az igényes vevő, amely épp annyira meghatározza a termék minőségét, mint a gyártó. Ez óriási idő- és pénzvesztés jelent, rendkívül rontja a versenyképességet.”

(**Pénz az asztalon.** Beszélgetés Bojár Gáborral, a Graphisoft igazgatóságának elnökével. Lélegzet, 2008. nyár, <http://www.levegzo.hu/archivum/2008/02/3532.hpp>)

⁵ Egy jellemző példával világítanánk meg, mire gondolunk. (A példát Budapest teherforgalmi stratégiájából vettük.) A Dunából kitermelt sódert Dunabogdányból nehéz tehergépkocsik szállítják a budai alsórakparton folyó építkezéshez. Állítólag így olcsóbb, mint hajón szállítani. Ugyanakkor az önkormányzatok, amelyek településeinek a sóderszállító teherautók ártrogának milliárdos összegeket követelnek tönkretett útjaik rendbetételére. A lakók ingatlanjaik károsodása és egészségük romlása miatt panaszkodnak. Tehát végeredményben a társadalomnak sokkal többbe kerül a közúti szállítás, mint a vízi, azonban ez nem tükröződik az árakban. Ezt a problémát úgy lehet megoldani, hogy a tehergépkocsikra az általuk okozott költségeknek, károknak megfelelő mértékű útdíjat vetünk ki. Ez néhány hónap alatt megvalósítható lenne, a minden tehergépkocsiban meglévő menetíró-készülékre alapozva. A témával kapcsolatos további részleteket ld. a www.levegzo.hu/kamionstop honlapon.

Hasonló jelenségek a nemzetgazdaság minden ágazatában előfordulnak. Ezekről részletes elemzések találhatóak a **Tiltandó támogatások – Környezeti káros támogatások a magyar gazdaságban** című tanulmány-kötetünkben, <http://www.levegzo.hu/letoltes/kiadvanyok/tiltandotamogatatas.pdf>

⁶ http://www.hirszerzo.hu/cikk.megtortant_a_kutatas-fejlesztési_kiadasok_qdp-aranyos_novekedese.85640.html

⁷ A részletes számokat ld. **Az államháztartás ökoszociális reformja** (Levegő Munkacsoport, 2008) című tanulmány (a továbbiakban 86-88. oldalán, http://www.levego.hu/letoltes/kiadvanyok/zoldkolts_tan_2008.pdf)

⁸ Ld. EU: Lesz hitel, de feltételekkel! <http://www.euractiv.hu/gazdasag/hirek/eu-lesz-hitel-de-feltetelekkel>

⁹ Ld. http://www.levego.hu/letoltes/kapcsolodo_anyagok/vilagbank-nemzetivagyon0804.pdf

¹⁰ A téma részletesebb kifejtését ld. **Az államháztartás ökoszociális reformja** című tanulmány „Mekkora legyen az állami újraelosztás mértéke” fejezetében.

¹¹ Például nemcsak környezetvédelmi, de gazdasági szempontból is elfogadhatatlan, hogy külföldi kamionok milliói úgy robognak át az országon, hogy gyakorlatilag semmit nem fizetnek nekünk, miközben használják és rongálják a közpénzekből épített infrastruktúrát, és rendkívüli mértékben szennyezik a környezetet. Egyébként minden olyan intézkedés, ami csökkenti az energiafogyasztást, egyúttal mérsékli jövedelmünk kiáramlását külföldre, hiszen a felhasznált energia túlnyomó részét külföldről szerezjük be.

¹² Az egyes javaslatok részletes indoklása megtalálható **Az államháztartás ökoszociális reformja** című tanulmány 3. fejezetében.

¹³ Korábban már több szakértő javasolta a magánnyugdíjalapok (legalább részleges) visszaállamosítását. A javaslat részletesebb kifejtése a http://www.levego.hu/letoltes/kapcsolodo_anyagok/magannyugdij_0811.pdf címen található. Jelenleg szerte a világon részben államosítják, részben állami beavatkozással teszik biztonságosabbá a pénzügyintézeteket. Argentínában például a magánnyugdíjpénztárakat most államosítják.

¹⁴ A kormány javaslata szerint az üzemanyagok jövedéki adóját mindössze 5 forinttal emelnék 2009. január elsejétől. Az emelés ennél legalább 15 forinttal magasabb kellene, hogy legyen. Egy ilyen többletemelés 2009-ben 96 milliárd forint államháztartási többletbevételt eredményezne (a kapcsolódó áfából befolyó bevétellel együtt). Ennek az intézkedésnek egyik legfontosabb indoka, hogy az üzemanyagok jövedéki adója valorizációjának elmaradása és az áfa-kulcs csökkentése következtében 2002 és 2008 között a közúti gépjármű-közlekedés összesen 785 milliárd forint többlettámogatásban részesült a 2002. évi szinthez képest (2008. évi áron számolva). Tehát egy súlyosan környezetszennyező tevékenységet támogattunk, egyúttal tovább növelve az energiafüggőségünket, rontva külkereskedelmi mérlegünket. Egyébként a teljes valorizációhoz (a 2002. évi szint eléréséhez) 2009-ben a 95-ös benzín adóját 34 forinttal, a gázolajét 28 forinttal kellene megemelni a 2009. évi adójavaslatban szereplő összegben felül.

¹⁵ A menetíró-készülékre alapozva 2009. június 1-ével bevezethető a nehéz tehergépkocsik (a 12 tonna megengedett össztömegűnél nagyobb járművek) kilométer-arányos útdíja. A 2009. évi várható bevételt ennek alapján határoztuk meg.

¹⁶ A személygépkocsik használóinak évente mintegy 1200 milliárd forinttal több adót kellene fizetniük, ha az összes adót megfizetnék a személyautók olyan magánhasználat után, amelyet céges költségként számolnak el. Ekkora összeget nyilvánvalóan nem lehet beszélni a legszigorúbb intézkedések esetén sem (egyebek mellett azért, mert jelen-tősen visszaesne az ilyen típusú autohasználat), azonban néhány százmilliárd forint többletbevétellel közvetlenül és közvetve (ld. a következő pontot is!) szert tehet az államháztartás. További részleteket az **Adócsalás személygépkocsi-elszámolással és egyéb trükkökkel** című tanulmány tartalmaz: <http://www.levego.hu/letoltes/kiadvanyok/adocsalas.pdf> .

¹⁷ A kedvező nemzetgazdasági hatást több ország tapasztalata, valamint tanulmányok sora bizonyítja. Ezt állapította meg többek között az Európai Bizottság megbízásából készült COMETR-tanulmány (ld. http://www.levego.hu/letoltes/kapcsolodo_anyagok/brussz-konf_0703.pdf). A szintén az Európai Bizottság megbízásából készült GRACE-tanulmány (ld. http://www.levego.hu/letoltes/kapcsolodo_anyagok/utdij-gazdhatas0811.pdf) szerint több mint 1000 milliárd forinttal javulna a közjólét Magyarországon évente, ha a közúti közlekedés által okozott környezeti és egészségi károk költségét megfelelő adók és díjak formájában megfizettetnék a közlekedés résztvevőivel, és az így keletkezett többlet adóbevételt az élők munkát terhelő adók és járulékok csökkentésére használnák fel. A bruttó hazai termék (GDP) 4 százalékanak megfelelő gyarapodás a környezeti és egészségi károk mérséklődésének köszönhető, valamint annak, hogy az árak jóval kevésbé fognak torzítani, és így a gazdaság szereplői a mainál sokkal ésszerűbb döntéseket hoznak.